

lige Bielse (Hør!). Den ærede høiærværdige Taler, der selv havde Ordet, har fortolket Grundlovens §§ 80 og 83 paa en meget besynderlig Maade; han sagde nemlig, at den nærværende lovgivende Magt i Staten har en dobbelt Lovgivnings Magt med Hensyn til Folketirken; men jeg siger, den har ikke denne Lovgivningsmagt; den har Myndighed til at bestemme samtlige Religions-samsunds ydre Forhold til Staten, men har ikke Ret til at bestemme Nogetsomhelst om noget kirkeligt Samsunds indre Forhold (Nei! Hør!). Med Hensyn til de Samsund, som staae udenfor Folketirken, indrømmede den høiærværdige Taler, saavidt jeg forstod ham, at de selv havde denne Ret til at ordne deres indre Forhold, og dog staaer der jo i Grundlovens § 83, at deres Forhold skulle nærmere ordnes ved Lov; han maa altsaa ikke herved forstaae de indre Forhold, thi da kunde han ikke sige, at de selv havde hiin Frihed, men han maa derved forstaae disse Samsunds ydre Forhold, deres Forhold ligeoverfor Staten; derimod siger han, Folketirkens Forhold skal ifølge Grundloven ordnes ved Lov. Dette er nu en urigtig Læsnings, og dette er meget vigtigt; thi der staaer vel i Grundloven, at de fra Folketirken afvigende Troes-samsunds Forhold skulle ordnes nærmere ved Lov; men der staaer intet om, at Folketirkens Forhold skulle ordnes ved Lov; det er dens Forsatning, som siges at skulle ordnes ved Lov, hvad der er noget ganske andet end dens Forhold. Dens Forsatning, det er den Form, hvorunder Kirken selv kan komme til at beslutte paa sine egne Enemærker, indenfor sine egne Grændser; en saadan Form skal den lovgivende Magt istandbringe, for at Kirken kan komme til at gjøre sine Beslutninger gjældende paa dens egne Enemærker, men den lovgivende Magt har ingen videre Myndighed, har ingen Myndighed til at gribe ind i Kirkens indre Anliggender; det var Noget, som ethvert Medlem af Folketirken maatte protestere imod. Vilde den lovgivende Magt i Staten sige: Du maa ikke være Medlem af Folketirken, dersom Du ikke lader Dig vie i Kirken, naar Du indgaaer Ægteskab, saa vilde jeg sige:

jeg protesterer paa Folketirkens Begne imod en saadan Indblanding i Forhold, der ligge udenfor den for Staten lovgivende Magts Myndighed. Naar Folketirken er ordnet og har faaet en Forsatning, hvorigjennem den kan udtale sig og gjøre sin Billie gjældende, og den da vil sige: vi ville ikke have Dig i vort Samsund, uden at Du modtager en kirkelig Bielse, — saa, hvis jeg mener, at det er rigtigt, siger jeg: ja vel, det er rigtigt; mener jeg derimod, at det ikke er rigtigt, saa siger jeg: det har Du ikke Ret til at bestemme, og jeg vil ikke høre til Dig, jeg vil ikke være hos Dig. Altsaa det er min Mening, at med Hensyn til Folketirkens indre Anliggender har den lovgivende Magt i Staten ingen Myndighed. Det vilde jo ogsaa være besynderligt, om denne lovgivende Magt, der efter Bestemmelserne for Valgberettigelse og Valgbarhed kan være sammensat af Medlemmer af alle Confessioner og alle Troesbefændelser, skulde have den afgjørende Myndighed med Hensyn til Kirkens indre Forhold (Hør!); jeg kan ikke begribe, at Nogen kan mene, at dette kan gaae an. Men saa siger den høiærværdige Taler: J, der udtale Eder saaledes, J ville jo ikke have noget med en Kirkeforsamling at gjøre! men i denne Henseende maa jeg tillade mig at ytre, at, naar Folketirkens Forsatning er ordnet ved Lov og en Kirkebestyrelse, en Kirkesynode, eller hvad man nu vil kalde den, er valgt, skulle vi vistnok respektere den (Hør!), saa skulle vi indrømme den al den mulige Myndighed, den kan tilkomme, og anerkjende denne Myndighed (Hør!); men derhos paastaer jeg, at den Kirkeforsamling, som den ærede Taler bebrejder os, at vi ikke synes om, det er ingen Kirkeforsamling (Hør!). Der foreligger kun et Forslag om, hvorledes en saadan Forsamling skulde sammensættes, og dette Forslag er udgaaet fra den ærede Taler selv, da han var Minister; men jeg erklærer reent ud, at en saadan Forsamling, sammensat paa den Maade, ikke kan kaldes en Kirkeforsamling, der skulde kunne paa Folketirkens Begne udtale sig.